

ข่าวจาก หนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2567

ศึกชิงเค้ก 6 หมื่นล้านบาท เรื่องเล่าคนขายปุ๋ย กับ ‘ปุ๋ยคนละครึ่ง’

โครงการปุ๋ยคนละครึ่ง จะใช้เงินจาก ธ.ก.ส.สมทบค่าปุ๋ยให้ชาวนาประมาณ 2.9 หมื่นล้านบาท โดยชาวนาจะต้องออกเงินค่าปุ๋ยเองครึ่งหนึ่ง ถ้าชาวนาทั่วประเทศใช้สิทธิเต็มโครงการ ก็จะเป็นเงินค่าปุ๋ยรวมกันเกือบ 6 หมื่นล้านบาท นี่เป็นเค้กชิ้นใหญ่ที่หลายคนจ้องตาเป็นมัน

ขณะนี้ ทางกรมการข้าว กำลังดำเนินการคัดเลือก “ผู้ขายปุ๋ย” ว่าจะมีรายใดเข้าร่วมโครงการได้บ้าง รวมทั้งราคาด้วย ถ้าคัดเลือกอย่างไร้ประนีประนอม มีประสิทธิภาพ สหกรณ์การเกษตรก็จะมีตัวเลือกว่าจะซื้อปุ๋ยสูตรไหน จากพ่อค้าปุ๋ยรายใด คงพอจะเห็นภาพว่า ขั้นตอนนี้สำคัญขนาดไหน

ปรากฏว่า มีผู้ประกอบการขายปุ๋ยอินทรีย์รายหนึ่ง ได้สมัครเข้าร่วมโครงการนี้แล้วเขียนเล่าเรื่องข้อมูลการดำเนินการ ความคาดหวัง เกี่ยวกับโครงการปุ๋ยคนละครึ่งอย่างน่าสนใจ ได้ลุ้นตามไปด้วย แต่ในเรื่องเล่านั้นก็สะท้อนถึงท่าที มุมมอง และความคาดหวังของคนในวงการปุ๋ยบางคนที่มีต่อโครงการปุ๋ยคนละครึ่งอย่างน่าหวาดเสียว ขอสรุปบางส่วน ให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบไว้ก่อนที่โครงการจะเดินหน้าไปหลังจากนี้

1. แพนเพจ “แพทการ์เด้น Patt Garden” โดยคุณสัมพันธ์ พิพัฒน์วรการ เริ่มต้นด้วยการเล่าถึงความคิดที่จะสมัครเข้าไปขายปุ๋ยในโครงการปุ๋ยคนละครึ่งว่า

“...พี่น้องคุณสัมพันธ์ ผู้ใหญ่คนหนึ่งพูดกับผม งานนี้เขามีเจ้าภาพกันหมดแล้วสำหรับโครงการปุ๋ยชาวนาคนละครึ่ง คุณสัมพันธ์จะเข้ามาขายปุ๋ยในโครงการนี้ มันเป็นไปได้ไม่ได้ อาจารย์เป็นคนตั้งใจดีเป็นคนโอเคเสียดีมีความสามารถ แต่เขาลือคกกันไว้หมดแล้ว เขารู้เขาได้งานได้โควต้าผลิตกันหมดแล้ว ว่าใครจะได้ผลิตอะไรแล้วได้ปริมาณเท่าไร ผมเข้ากลุ่มดูข้อมูล บริษัทยักษ์ใหญ่เขานิ่งมาก มีแต่เซลล์แมนปุ๋ยกับผู้ประกอบการเล็กๆ วิ่งกันให้พละ่าน กับโครงการรวมหมื่นล้านบาท ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และชีวภัณฑ์ 2.7 ล้านตัน

ปุ๋ยเนี่ยนะ บริษัทยักษ์ใหญ่เงียบมาก ...จากมุมมองผู้หลักผู้ใหญ่ที่ผมไปปรึกษา ผมคงไม่ได้งานแน่ๆ ในโครงการนี้ แต่ผมมั่นใจในระบบภาครัฐภาคประชาสังคม ผมมั่นใจคุณภาพ มั่นใจในกระบวนการกำลังการผลิตของโรงงานผมด้วย แม้จะมีข่าวว่ายักษ์ใหญ่เขากว้านซื้อแม่ปุ๋ยการผลิตไว้หมดแล้วทั้งประเทศ ผมมานั่งคิด รึมันจะจริงทำไมเจ้าใหญ่ๆ เขานิ่งสนิทกันจัง แต่ผมก็มั่นใจอีกนะว่าระบบเดิมๆ มันต้องเปลี่ยน นี่มันยุค 56 ปีหลังจากการมีการตั้งโรงงานปุ๋ยเคมีแห่งแรกในประเทศไทยเกิดขึ้น วัฏจักรเดิมๆ ของการเข้าควบคุมกระบวนการผลิตข้าวของชาวนา 4.8 ล้านครัวเรือนที่ถือว่าเป็นกระดูกสันหลังของประเทศชาติจะยังคงเป็นเหมือนเดิมๆ ไปทุกปีทุกปีทุกรัฐบาลงั้นหรือ

...ผมก็บอกเจ้าของโรงงานนะ แม้เราจะผ่านเอกสารต่างๆ จนได้เข้าร่วมโครงการเราอาจจะขายไม่ได้แม้แต่กระสอบเดียวก็เป็นได้นะ ชาวนาที่อาจจะไม่ซื้อของเราแม้แต่กระสอบเดียว เจ้าของโรงงานก็เงียบ ผมบอกยังงี้อย่างน้อยเราก็กินได้สู้จนสุดกำลัง ผลความจริงออกมาอย่างไรก็เป็นเรื่องของโชคชะตาฟ้าลิขิตเป็นเรื่องของอนาคตก็เท่านั้น...”

2. หลังจากนั้น คุณสัมพันธ์ พิพัฒน์วรการ ได้ขยายความเพิ่มเติม เมื่อยื่นใบสมัครไปแล้ว ระบุว่า

“...หลังจากเจ้าหน้าที่ไม่รับเอกสาร ให้กลับบ้านไปก่อนวันนั้น เขาบอกแล้วค่อยมายื่นใหม่ วานนี้ ผมก็ให้โรงงานปุ๋ยมายื่นอีก ไม่ท้อๆ ลุยสมัครเข้าร่วมโครงการเป็นผู้ประกอบการค้าปุ๋ยให้ได้ ในโครงการปุ๋ยคนละครึ่งชามานา ด้านแรกเมื่อวานสำเร็จเรียบร้อย คือ เจ้าหน้าที่กรมการข้าวรับ เอกสารไปเรียบร้อย แต่ก็ต้องไปลุ้นผลต่อเหมือนสอบเข้ารอบสอง คือ ต้องรอประกาศชื่อว่ามีเรา มีสิทธิ์มีรายชื่อเข้าร่วมโครงการนี้ไหม เจ้าของโรงงานก็บอกผมว่าอาจารย์ฯ เราจะได้เราจะผ่าน ไหม เห็นบอกจะไปตรวจโรงงานเราด้วย ผมบอกตรวจก็ตรวจก็ดีเลยจะได้เห็น ผมตอบจริงๆ นะ ผมไม่รู้เหมือนกัน ว่าเราจะผ่านไหม และผมบอกว่าให้ยื่นแค่ 2 ตัวพอ ตัวที่ชาวไร่ชาวนาชาวสวน เขาจำเป็นต้องเอาไปใช้จริงๆ ก็คือปุ๋ยอินทรีย์ที่มีอ็อกซิเจนแอมโมเนียมสูงๆ เกือบ 30 ได้ยิ่งดี แม้ว่า กรมวิชาการจะระบุแค่ไม่ต่ำกว่า 20 เราทำของให้ดีมีคุณภาพเลยในนามอินทรีย์...เรา

สอง เชื่อผม บอกตัดปุ๋ยเคมีออกให้หมด เจ้าของงานคงอึ้ง เพราะบริษัทอยู่ได้ก็เพราะว่า ปุ๋ยเคมีเลี้ยงอยู่ ผมบอกให้เหลือตัวจำเป็นจริงๆ ที่ใช้สำหรับนาข้าวคือตัว 16-8-8 เป็นสูตรที่เราคิดว่าจำเป็นสำหรับการทำนาจริงๆ พอ และมันก็อยู่ในสูตรที่ประกาศของโครงการภาครัฐด้วย ปุ๋ยให้ เหมาะกับการทำนาในประเทศไทยจริงๆ ซึ่งเราเองก็คิดค้นกันมานานแล้วนะเราก็ขึ้นทะเบียนเป็น ปุ๋ยเคมีที่ใช้กับนาข้าวจริงๆ ก็คือสูตรนี้ และก็ทำมาตั้งหลายปีแล้ว เชื่อผมลงทะเบียนไปแค่ 2 ตัวนี้ พอ ยูเรียหรือปุ๋ยเคมีอื่นๆ ตัดทิ้งหมดไม่ต้องยื่น ผมเข้าโครงการนี้ ไม่ได้เข้ามาเพื่อที่จะอยากขาย ปุ๋ยหลายๆหรอก แต่ผมอยากจะทำเกษตรบ้านเรา โดยเฉพาะนาข้าว 4.68 ล้านครัวเรือน เนี่ย ให้รู้จักคำว่าปุ๋ยอินทรีย์เคมีต่ำคุณภาพสูง เขาต้องใช้ 2 ตัวนี้ร่วมกันเป็นแล้วหลักการทำนา ข้าวบ้านเราจะเปลี่ยน ถึงแม้เขาจะไม่ได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือเคมีจากเราเขาจะซื้อจากบริษัทไหนก็ตามแต่เราต้องสอนเขาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่เป็นปุ๋ยอินทรีย์จริงๆ ว่ามันดีกว่าหรือมันแตกต่างจากขี้หมูขี้ เป็ดขี้ไก่ขี้วัวขี้ค่างคาวที่เขาใส่ไหม เราต้องใช้โอกาสนี้แนะนำชาวนาชาวไร่ ที่เขาปลูกข้าวเก่งกว่าเรา อีก มันน่าสนุกออกที่เราจะเกิดการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกันกับชาวนานับล้านๆ คนในเชิง สร้างสรรค์ในวงกว้างทั้งประเทศจากโครงการนี้ เพื่อให้ผลผลิตข้าวทะลุ 1 ตันต่อไร่เหมือนนานา ประเทศเขา และร่างกายเกษตรกรชาวนาพี่น้องเราก็แข็งแรงปลอดภัยในการทำเกษตร เชื่อผมยื่น แค่ 2 ตัวนี้ คือ ปุ๋ยอินทรีย์นวัตกรรม... และเคมี 16-8-8 เอาแค่ 2 ตัวนี้เชื่อผมๆ เจ้าของโรงงาน งานนี้งั้น แล้วก็ตอบผม เอาใจเอากันอาจารย์ ตามอาจารย์

สรุป โรงงานส่งเอกสาร 2 ตัว แล้วผมก็ถามว่ากรอกปริมาณเท่าไรสำหรับปุ๋ยอินทรีย์ที่ จะผลิตได้ในระยะเวลา 10 เดือนต่อจากนี้ เขาบอกว่า กรอกไป همینต้น ผมบอกตามนั้นเลย ตามที่ โรงงานคิดว่าจะผลิตได้ เจ้าของโรงงานบอก เท่านั้นก็เยอะแล้วอาจารย์ เพราะคนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทั้งประเทศ ช่วยกันผลิตเท่านั้นก็เยอะแล้ว เหลือๆ ด้วย รวมๆ กันแสนต้น ก็มากมายแล้วอาจารย์ ก็ผลิตกันไม่ทันแล้ว ผมบอกได้เลยก็ได้ แล้วแต่โรงงานคิดได้เลยๆ ตามนั้น ผมไม่ติด แต่ผมขอถาม ใหม่ โครงการนี้ ถ้าสมมุติแบบทั้งภาครัฐจ่าย 30,000 ล้านให้รวมกับชาวนาจ่ายอีก 30,000 ล้าน มูลค่าโครงการประมาณการ 6 หมื่นล้าน พังผมให้ดีนะ ถ้าเอาสถิติการใช้ปุ๋ยบ้านเราเดิมๆ ชาวนานใช้ปุ๋ยเคมี 90% อินทรีย์ร่วมกับชีวภาพ 10% ถ้าผมคิดว่า อัตราส่วนของการใช้ปุ๋ย

เหมือนกับสถิติการใช้เงินมันเท่ากัน นั่นหมายถึงชาวนาจะซื้อหาปุ๋ยเคมีด้วยเงินประมาณ 5.4 หมื่นล้าน และซื้อปุ๋ยอินทรีย์ด้วยเงินแค่ 6 พันล้าน

ฟังต่ออีกนะ ผมไม่รู้ว่าราคาเดียวกันทั้งประเทศที่จะประกาศออกมามันเท่าไรพรุ่งนี้มันที่เห็นบอกอธิบดีจะแถลงข่าวเรื่องนี้ ผมเดาเอาจากที่ผมโดดเข้ามาสู่วงการปุ๋ย เอาราคาแบบกลางๆ ยังไม่รวมค่าขนส่งปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพจริงๆก็น่าจะอยู่ที่ตันละ ไม่ต่ำกว่า 6,000 บาทหรือเปล่า เจ้าของโรงงานก็บอกเป็นราคาที่ไม่น่าเกลียดที่ขายๆกัน งั้นก็เอา 6 พันล้าน หาด 6,000 บาทต่อตัน ทั้งหมดเท่าไร เจ้าของโรงงานบอกไม่รู้ลืออาจารย์มันเยอะ คิดไม่ทัน ก็ล้านตันไง ผมบอก ปุ๋ยอินทรีย์ ถ้าตามอัตราส่วนที่ผมคิดตรรกะแบบง่ายๆ ตามอัตราส่วนแบบหยาบๆ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ใน 10 เดือน ต้องขนปุ๋ยอินทรีย์จริงๆให้ชาวนาล้านตัน นั่นหมายถึงเดือนละแสนตัน เจ้าของโรงงานบอกโอโหโรงงานทั้งประเทศรวมกันยังยากเลยอาจารย์ ผมบอกเห็นไหม ถ้าเรามีของดีของเรามีคุณภาพเรานำเสนอตัวเองอะถูกต้องแล้ว ถ้าโรงงานอื่นๆเขาทำได้เต็มที่ส่งได้หมดก็นับว่าเก่งมากๆ ความยากมันไปอยู่ตรงออกแกนนิคมเมตเตอร์ต่างๆ ต้องหามาให้เพียงพอ แทบจะหมดทั้งประเทศเลยด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้น เรายังพอมีโอกาสสู้นะ ...ก็ที่ผมบอกข้างต้น เรามีครบทุกอย่างเรายื่นเอกสารถูกต้องทุกอย่าง โรงงานเราก็เป็นโรงงานระดับต้นๆ ในประเทศเหมือนกัน ถ้าเราไม่ผ่าน อีกหลายสิบโรงงานก็คงไม่ผ่าน แล้วโรงงานไหนที่เขาจะผลิตได้เป็นล้านตันได้ใน 10 เดือน ผมก็บอกเจ้าของโรงงาน ต่อให้เอกสารไม่ผ่าน คุณไม่ต้องตกใจหรอก คนงานคุณน้อยกว่าคนในโรงงานมีงานทำแน่นอน เพียงแต่ผมอาจจะไม่ได้ขายไม่ได้เกี่ยวข้อด้วยจริงๆ หรือได้ขายให้กับเกษตรกรหรือองค์กรภาครัฐจริงๆ แต่ก็คงมีคนมาจ้างโรงงานคุณผลิตมาจ้างปั่นและซื้อ organic matter โรงงานมากมายแน่นอน 10 เดือนจากนี้ ไม่ต้องห่วงผมกับลูก โครงการนี้ก็น่าจะประกาศผลใน 2-3 วันนี่ ลุ้นๆว่าการโดดเข้าสู่วงการปุ๋ยของนาข้าวพีชไรซ์ของผมกับลูกสาว มันจะเป็นจริงไหมกับการทำเกษตรนาข้าวอินทรีย์ทั้งแผ่นดินหรือสอนให้เขาใช้อินทรีย์ผสมเคมีต่ำเป็น อย่างน้อย ถ้ามันได้ผล กระดูกล้นหลังของประเทศชาติอย่างชาวไร่ชาวนาบ้านเราน่าจะลืมตาอ้าปากพอสู้กับชาวสวนผลไม้เขาได้บ้าง และนั่นก็คือความฝันของผมเลย แม้แท้จริงชาวนาชาวไร่ชาวนาอาจจะไม่ซื้อปุ๋ยผมสักกระสอบ แต่ผมก็จะสอนเขาทำแบบนี้ต่อไป อนาคตการเกษตรมันต้องสอดคล้องกับ BCG model มันหลีกเลี่ยงไม่ได้จริงๆ เพราะมันเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับคุณภาพผลผลิตและราคาผลผลิตและโลกร้อนก็มาเป็นปัจจัยด้วย....”

3. น่าสนใจและน่าติดตาม ว่าโครงการปุ๋ยคนละครึ่ง จะมีผู้ประกอบการผ่านการคัดเลือกกี่ราย? เป็นรายใหญ่กี่ราย? รายเล็กๆ กระจายตามจังหวัดต่างๆ กี่ราย? แล้วจะมีรายใหญ่ๆ กี่รายที่ได้รับเลือกซื้อปุ๋ยโดยสหกรณ์การเกษตรเป็นคนซื้อ จากรายชื่อที่ผ่านการคัดเลือกมา ผู้ได้รับเลือก จะมีการไปซื้อสินค้าจากรายอื่นมาขายกินหัวคิว หรือไม่? เพราะผลิตเองเพียงพอหรือ? แค่นี้ ก็เราใจ น่าติดตามจะแย่งแล้ว

สารสม

วิธีดูแลพืชผักในหน้าฝน ป้องกันโรคลดการสูญเสีย

ฤดูฝนมีปริมาณน้ำมากและความชื้นในอากาศสูง หากเกษตรกรวางแผน การผลิตและดูแลรักษาไม่ดี อาจทำให้ผลผลิตเสียหายได้ นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการดูแลพืชผักที่เหมาะสมกับช่วงฤดูฝนแก่เกษตรกร

อันดับแรกให้เลือกชนิดพืชผักที่เหมาะสมกับช่วงฤดูฝน โดยพืชผักที่เหมาะสมได้แก่ กวางตุ้ง ผักบุ้งจีน ผักกาดหอม ตำลึง ถั่วลันเตา ถั่ว ผักยาว แตงร้าน พักทอง พัก แพง มะระ บวบ ส่วนพืชผัก

ที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในฤดูฝน เช่น หอมหัวใหญ่ หอมแดง กระเทียม แครอท เป็นต้น

อันดับต่อมาการเตรียมเมล็ดพันธุ์ปลูกควรใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพมาตรฐานจากแหล่งที่เชื่อถือได้ บรรจุกันต์ปิดสนิท มีข้อมูลแสดงอายุการทำพันธุ์และเพื่อเป็นการป้องกันเชื้อราที่ติดมากับเมล็ด ควรแช่เมล็ดพันธุ์ ในน้ำอุ่น ประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที เพื่อกำจัดเชื้อโรคที่อาจติดมากับเมล็ดผักได้

“การเตรียมดิน ในฤดูฝนดินมีการอุ้มน้ำมาก หากรากพืชแช่อยู่ในน้ำนานจะทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต ขาดอากาศและตายในที่สุด โดยพืชผักที่มีรากไม่ลึกมาก ควรยกแปลงให้สูงจากพื้นดินมากกว่า 30 ซม. เพิ่มปริมาณปุ๋ยคอกให้มากกว่าเดิม เพื่อปรับโครงสร้างและเพิ่มช่องว่างในดิน หรือใส่ปูนขาวในอัตราไร่ละ 100-200 กก.เพื่อปรับสภาพ และลดความเป็นกรดของดิน”

สำหรับการจัดการแปลงปลูกด้วยการคลุมแปลง เพื่อป้องกันเมื่อดินที่สร้างความเสียหายแก่ผิวหน้าดินและระบบรากพืช โดยเฉพาะพืชที่มีระบบรากตื้น นายพีรพันธ์ แนะนำให้ใช้วัสดุเหลือทิ้งที่หาได้ง่าย เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง หรือสแลนตาข่ายพรางแสง หรือ

ทำหลังคาจะช่วยป้องกันและลดความเสียหายของแรงกระแทกจากน้ำฝนต่อเมล็ดและต้นอ่อนได้ พร้อมทั้งการหมั่นกำจัดวัชพืช นอกจากจะทำให้พืชเจริญเติบโตดีแล้ว ยังเป็นการลดแหล่งอาศัยของศัตรูพืชและทำให้แสงแดดส่องถึงพื้นดิน ช่วยลดความชื้นและทำให้การระบายอากาศในแปลงผักดี

“การรดแปลงผักด้วยน้ำปูนใส จะช่วยให้กล้าผักมีความแข็งแรงและเพิ่มอัตราการรอดตายจากโรคพืชที่เข้าทำลายได้ ทำได้โดยนำปูนขาว 5 กก. ผสมน้ำ 20 ลิตร กวนให้เข้ากัน ทิ้งไว้ 1 คืนให้ตกตะกอน หลังจากนั้นนำน้ำปูนใสที่ตกตะกอนแล้วผสมน้ำอัตรา 1 ต่อ 5 รดแปลงผักสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง พร้อมทั้งใช้เชื้อราไตรโค

เดอร์มาป้องกันกำจัดเชื้อราสาเหตุโรครอยด่างอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย”

โดยการนำมาคลุกเมล็ดพันธุ์ ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดผงคลุกเมล็ดในอัตรา 10-20 กรัม ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม เติมน้ำลงไปเล็กน้อย เพื่อช่วยให้เชื้อราจับติดเมล็ดได้ดีขึ้น และนำเมล็ด

พันธุ้ไปปลูกทันที หรือนำไปผสมกับดินปลูก ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในรูปเชื้อสดที่ผลิตขยายบน เมล็ดธัญพืช 1 ส่วน ผสมกับรำข้าว 10 ส่วน และปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 40 ส่วน (โดยน้ำหนัก) ผสมให้เข้ากัน พรมน้ำให้ชุ่ม ทิ้งไว้ในที่ร่ม 1-3 คืน เพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโต จากนั้นนำไป คลุกเคล้ากับดินปลูกหรือรองก้นหลุม ประมาณ 1 กำมือต่อต้น หรือใช้โรยบริเวณโคนต้น หรือ หว่านในแปลงที่ปลูกพืชแล้ว อัตรา 50-100 กรัมต่อตารางเมตร

ส่วนการฉีดพ่น ให้นำเชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดสด 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 100 ลิตร โดยฉีด พ่นลงดินหรือบริเวณรากของพืช หรือฉีดพ่นส่วนบนของต้นพืช

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า หากเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง เกษตรกร จำเป็นต้องให้น้ำแก่พืชอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ หากพืชขาดน้ำในช่วงนี้ เมื่อฝนตกลงมาอีก ครั้งจะทำให้ผลผลิตเสียหาย โดยเฉพาะพืชผักรับประทานผล จะทำให้ผลแตกได้